

Mijlpaalarrest

Hans Dommerholt kijkt terug op Poot-ABP¹

Hoe liepen de zaken die ten grondslag lagen aan wat later mijlpalen in de jurisprudentie werden? We kijken terug met de advocaat van toen.

Martijn Maathuis
redactielid

Eens maar nooit meer. De zaak is volledig uit de hand gelopen. Er was een periode dat ik elke dag opstond om 5 uur, om tot 10 uur aan de zaak te werken. De omvang en de complexiteit hebben ons uiteindelijk opgebroken. Ik heb ook op *no cure no pay* basis moeten werken omdat het Poot aan middelen ontbrak. Daar stond tegenover dat dit het soort zaak is dat het advocatenbloed sneller doet stromen.' Zo herinnert Hans Dommerholt, destijds advocaat van de heer Poot, zich de kwestie die heeft geresulteerd in het arrest Poot-ABP.

Begin jaren tachtig bouwde Poot met een samenstel van vennootschappen een netwerk van sporthallen. Het ABP zou deze kopen als belegging. Het ABP haakte echter af ondanks toezeggingen van haar hoofd beleggingen. Poot had geweigerd aan deze heer Masson onder de tafel bemiddelingsprovisies te betalen. Toen de bankier die voorfinancierde kredieten opeiste, ging de onderneming failliet.

Poot wenste vergoeding van zijn schade: zijn aandelen in de vennootschappen waren waardeloos geworden. De zaak leek geschikt te worden. Poot zou onroerend goed aan het ABP verkopen en de winst uit die transactie zouden

foto: Robert van Heerde

Poot en de boedel verdelen. Toen bleek dat een onroerendgoedhandelaar die op de zwarte lijst van het ABP stond daarin een rol speelde, haakte het ABP af. Een strafrechtelijk onderzoek volgde en de ABP-affaire en de eerste parlementaire bouwfraude enquête waren geboren.

'Poot stond toen voor de zware opgave te moeten bewijzen dat het faillissement zou zijn uitgebleven als het ABP haar verplichtingen was nagekomen', vervolgt Dommerholt. 'Daarvoor was uitgebreide rapportage nodig. Het ABP had een echte mannetjesputter als advocaat op de zaak gezet en zo ontstond een mammoetdossier. Als ik een conclusie van 80 pagina's nam, nam hij er een van 350'. Over de vraag of een gedupeerde aandeelhouder een eigen actie heeft, is bij rechtbank noch hof uitgebreid gedebatteerd. Het ABP had hierop geen verweer gevoerd en het hof kwam pas bij eindarrest met een ontkenning.

De kern van Poot-ABP

Indien aan een vennootschap door een derde vermogensschade wordt toegebracht, heeft alleen de vennootschap het recht uit dien hoofde van de derde vergoeding van deze aan haar toegebrachte schade te vorderen. Die vermogensschade van de vennootschap zal, zolang zij niet is vergoed, een vermindering van de waarde van de aandelen in de vennootschap meebrengen. In beginsel kunnen de aandeelhouders op grond van dit (aanvankelijk) voor hen ontstane nadeel *geen* eigen vordering tot schadevergoeding tegen de bedoelde derde geldend maken.

Dommerholt: 'Ik ben het eens met de rechtsregel, maar wat als er geen geld in de boedel zit, zoals in deze? De curator, die exclusief namens alle schuldeisers en dus ook namens de aandeelhouders kan ageren, zal geen vordering instellen en de aandeelhouders zullen met waardeloze aandelen overblijven. Ik sluit trouwens niet uit dat de uitkomst voor de heer Poot beter was geweest als de zaak was berecht aan de hand van latere jurisprudentie. Met de heer Poot ben ik persoonlijk bevriend geraakt. Ik heb hem leren kennen als een creatieve, rechtschapen man.'

¹ RvdW 1994, 265 (HR 2 december 1994) of NJ 1995, 288.